

STŘEDISKO PRO
POMOC STUDENTŮM
SE SPECIFICKÝMI NÁROKY
Masarykova univerzita

Základy tlumočnické praxe

Náplň kurzu

- tlumočení, vlastnosti tlumočnicka
- paměťová cvičení, aktivizace slovní zásoby
- nácvik percepce, vizualizace prostoru
- příprava na tlumočení
- nácvik jednoduchého tlumočení + zpětná vazba
- specifika tlumočení znakového jazyka

Studijní materiály

- T_TZJ1 Úvod tlumočení znakových jazyků - ELF

<https://elf.phil.muni.cz/elf3/course/view.php?id=4738>

heslo pro zápis: **tlumocnik18**

Organizace semestru

- vyučující: Jan Fikejs, Dana Peňázová
- výuka od 27. 2. do 24. 4.
- aktivní účast (povoleny 2 absence)

- jeden průběžný úkol - 10% hodnocení
- závěrečná zkouška - 90% hodnocení

Motivace, kompetence

Kdo je tlumočník, co dělá?

Co je tlumočení?

あ = a

Tlumočení

- převádění obsahu (smyslu) sdělení ze zdrojového jazyka do cílového
- zprostředkovaná mezijazyková a mezikulturní komunikace (*tj. nepřímá komunikace*)
- komplexní proces (*lingvistické a extralingvistické faktory*)

Cíle tlumočení

- předat záměr
- zachovat smysl sdělení (obsah)
- dosáhnout stejného efektu jako řečník

Typy tlumočení..

Tlumočení vs. překlad

nezafixované

zafixované

v reálném čase

nezávisle na zdroji

možné opravy a korekce

omezená možnost oprav
a korekcí

Kdo vyžaduje tlumočníka?

Kdo chce
tlumočníka?

Pro koho se tlumočí?

Jak probíhá komunikace přes tlumočníka?

Jak probíhá samotné tlumočení?

Průběh procesu tlumočení

1. aktivní poslech originálu a jeho analýza
2. porozumění informace a uložení do operativní paměti
3. zpracování informace v kontextu vlastních znalostí a zkušeností, zohlednění kulturního kontextu
4. produkce v cílovém jazyce

Ideální vlastnosti tlumočnicka?

Co má vliv na jeho výkon?

Vlastnosti tlumočnicka

- dokonalá znalost mateřského jazyka
- výborná znalost cizího jazyka a dané kultury
- pohotovost
- schopnost analyzovat, syntetizovat
- schopnost předvídat
- dobrá paměť
- schopnost zapomínat
- schopnost přepínat pozornost
- schopnost se soustředit
- stále se vzdělávat

Pracovní jazyky tlumočnicka

jazyk A

- mateřština (a další jazyk(y) na podobné úrovni)

jazyk B

- aktivní cizí jazyk(y) (*zdrojový/cílový*)

jazyk C

- pasivní cizí jazyk(y) (*zdrojový*)

rozdělení dle mezinárodní organizace tlumočnicků AIIC

Faktory ovlivňující tlumočení

situační kontext

řečník (způsob projevu)

znalosti tlumočnicka a jeho schopnosti

posluchač

Kdy (kde) tlumočení začíná a končí?

- sjednání tlumočení
- příprava na tlumočení
- samotný tlumočnický výkon
- zpětná vazba

Co by tlumočnick měl vědět před začátkem tlumočení

Kdo?

Co?

Komu?

Kde?

Kdy? Jak dlouho?

Proč?

Literatura

ČEŇKOVÁ I, Úvod do teorie tlumočení, Praha 2008

ŠEBKOVÁ H, Úvod do tlumočnické profese a vzdělávání tlumočnicků v ČR a zahraničí, Praha 2008

Zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon

Vyhláška 27/2016 o vzdělávání žáků se spec. vzděl. potřebami a žáků nadaných

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Česká komora tlumočnicků znakového jazyka

Generální ředitelství pro tlumočení (online)

http://ec.europa.eu/dgs/scic/what-is-conference-interpreting/language-combination/index_cs.htm